

**УКАЗ
Президента України**

**Про Положення про проходження військової служби у Збройних Силах
України іноземцями та особами без громадянства**

Відповідно до частини четвертої статті 21¹ Закону України "Про військовий обов'язок і військову службу" **постановляю:**

1. Затвердити Положення про проходження військової служби у Збройних Силах України іноземцями та особами без громадянства (додається).
2. Цей Указ набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України
м. Київ
10 червня 2016 року
N 248/2016

П. ПОРОШЕНКО

ЗАТВЕРДЖЕНО
Указом Президента України
від 10 червня 2016 року N 248/2016

**ПОЛОЖЕННЯ
про проходження військової служби у Збройних Силах України іноземцями та
особами без громадянства**

І. Загальна частина

1. Цим Положенням визначається порядок проходження іноземцями та особами без громадянства (далі - іноземці) військової служби у Збройних Силах України.
2. Іноземці, які на законних підставах перебувають на території України, можуть бути прийняті на військову службу за контрактом до Збройних Сил України (далі - військова служба) у добровільному порядку.

У добровільному порядку іноземці проходять:

військову службу за контрактом осіб рядового складу;

військову службу за контрактом осіб сержантського і старшинського складу.

З іноземцями, які добровільно вступають на військову службу, укладається контракт про проходження іноземцями чи особами без громадянства відповідного виду військової служби у Збройних Силах України згідно з додатком (далі - контракт про проходження військової служби).

Контракт про проходження військової служби - це письмова угода, що укладається між іноземцем і державою, від імені якої виступає Міністерство оборони України, для встановлення правових відносин між сторонами під час проходження військової служби.

3. Перелік посад, які не можуть бути заміщені іноземцями, визначається наказом Генерального штабу Збройних Сил України.

4. Щодо іноземців, які виявили бажання проходити військову службу на посадах рядового, сержантського і старшинського складу у Збройних Силах України, проводиться перевірка відомостей стосовно законності їх перебування на території України, наявності документів, що засвідчують особу, відомостей про відсутність судимості, достовірності інших відомостей, наданих іноземцями.

Організація проведення перевірки відомостей покладається на військових комісарів шляхом направлення запитів до Міністерства внутрішніх справ України, Державної міграційної служби України, Адміністрації Державної прикордонної служби України та Служби безпеки України, які в межах своїх повноважень здійснюють зазначену перевірку.

У разі встановлення за результатами перевірки відомостей, які не відповідають установленим вимогам прийому на військову службу, іноземець не підлягає прийому на військову службу.

5. Іноземці, які добровільно вступають на військову службу, надають згоду на обробку персональних даних, проходять обов'язковий медичний огляд військово-лікарською комісією військового комісаріату, професійно-психологічний відбір та здають визначені Міністерством оборони України нормативи з фізичної підготовки.

6. Іноземці, які вперше приймаються на військову службу до Збройних Сил України, беруть офіційне зобов'язання щодо неухильного дотримання Конституції, законів України та сумлінного виконання обов'язків військової служби.

7. Іноземці, які відповідно до закону проходять військову службу, є військовослужбовцями Збройних Сил України (далі - військовослужбовці). Належність іноземців до військовослужбовців підтверджується військовими квитками рядового, сержантського і старшинського складу, форма та порядок видачі яких встановлюються Міністерством оборони України.

8. Для прийнятих на військову службу іноземців встановлюється випробувальний строк два місяці, про що зазначається в контракті про проходження військової служби.

9. Початок і закінчення проходження військової служби, строки військової служби, а також граничний вік перебування на ній визначається Законом України "Про військовий обов'язок і військову службу".

10. Військова служба закінчується в разі звільнення військовослужбовця з військової служби, його загибелі (смерті), визнання судом безвісно відсутнім або оголошення померлим.

11. Загальний строк військової служби військовослужбовця включає час перебування його на військовій службі з урахуванням випадків, передбачених пунктом 87 цього Положення. Загальний

строк військової служби встановлюється в календарному обчисленні, а у випадках, визначених законодавством, - у пільговому обчисленні.

До загального строку військової служби не зараховується час відбування військовослужбовцем такого покарання як арешт або тримання в дисциплінарному батальйоні, а також строк самовільного залишення військової частини або місця служби на строк понад 10 діб, який визначається згідно з наказом посадової особи про вибуття військовослужбовця до місць відбування арешту чи тримання в дисциплінарному батальйоні і про його прибуття, а також про строк самовільного залишення ним військової частини чи місця служби. Витяги із цих наказів залучаються до особових справ військовослужбовців та є підставою для внесення відповідних записів до облікових документів військовослужбовців.

12. Проходження військової служби військовослужбовцем відображається в його особовій справі, яка ведеться у порядку та за формою, встановленими Міністерством оборони України.

До особової справи вносяться передбачені законом відомості про військовослужбовця та членів його сім'ї, а також за його попередньою згодою - інші необхідні відомості.

Порядок обліку військовослужбовців, форми і призначення облікових документів, порядок їх складання і ведення визначаються Міністерством оборони України.

13. Встановлення, зміна або припинення правових відносин іноземців, які проходять військову службу (зокрема, присвоєння та позбавлення військового звання, пониження та поновлення у військовому званні, призначення на посади та звільнення з посад, переміщення по службі, звільнення з військової служби, укладення та припинення (розірвання) контракту, продовження його строку тощо), оформлюється письмовими наказами по особовому складу на підставі відповідних документів, а саме:

- 1) подання за формою, визначеною Міністерством оборони України, - на всіх військовослужбовців щодо призначення на посади, переміщення, звільнення з військової служби;
- 2) списку військовослужбовців, які подаються до присвоєння чергових військових звань за формою, визначеною Міністерством оборони України;
- 3) клопотання посадових осіб у вигляді службової характеристики за формою, визначеною Міністерством оборони України, рапорту, телеграми, списку, донесення, якщо в умовах воєнного часу неможливо оформити документи, визначені підпунктами 1 - 2 цього пункту, - на військовослужбовців щодо призначення на посади, переміщення, звільнення з посад і зарахування у розпорядження, звільнення з військової служби та присвоєння їм військових звань.

Посадові особи, які підписали зазначені службові документи, відповідають за об'єктивність та достовірність викладених у них відомостей.

Право видавати накази по особовому складу надається командирам, командувачам, начальникам, керівникам (далі - командири (начальники) органів військового управління, з'єднань, військових частин, установ, організацій, вищих військових навчальних, військово-медичних та лікувальних закладів, військових навчальних підрозділів вищих навчальних закладів, які утримуються на окремих штатах (далі - військові частини), за посадами яких штатом передбачено військово звання підполковника (капітана 2 рангу) і вище.

Наказами по стройовій частині в особливий період оформлюється продовження військової служби понад встановлені строки до термінів, визначених частиною дев'ятою статті 23 Закону України "Про військовий обов'язок і військову службу".

Порядок підготовки та видання наказів з питань проходження військової служби встановлюється Міністром оборони України.

II. Особливості прийняття на військову службу

14. На військову службу за контрактом осіб рядового, сержантського і старшинського складу (далі - на військову службу за контрактом) приймаються іноземці відповідно до статей 19 і 20 Закону України "Про військовий обов'язок і військову службу".

15. Жінки з числа іноземців можуть бути прийняті на військову службу за контрактом за наявності вакантних військових посад, які можуть бути заміщені військовослужбовцями-жінками.

16. Перелік військових посад, які можуть бути заміщені військовослужбовцями-жінками, визначається Міністерством оборони України.

17. Основними умовами прийняття на військову службу за контрактом іноземця є:

визнання і виконання іноземцем Конституції України та законів України;

перебування іноземця на законних підставах на території України;

відсутність в іноземця судимості;

наявність в іноземця дійсного паспортного документа іноземця або документа, що посвідчує особу без громадянства.

Порядок добору та прийняття іноземців на військову службу за контрактом

18. Відбір іноземців на військову службу проводиться військовими комісаріатами та військовими частинами.

Під час відбору іноземців на посади враховується їх попередній досвід проходження військової служби, спеціальність та освіта.

У разі відсутності такого досвіду, після прийняття іноземців на військову службу вони направляються до навчальних частин (центрів) та військових частин для підготовки на спеціальних курсах для набуття відповідної військово-облікової спеціальності.

19. В обласних (міських, районних) військових комісаріатах проводяться такі заходи з відбору іноземців на військову службу за контрактом:

попереднє вивчення особистих якостей іноземців до прийняття на військову службу;

направлення іноземців до командирів військових частин для отримання письмової згоди (за необхідності);

медичне обстеження іноземців;

професійно-психологічний відбір іноземців;

перевірка відомостей, поданих іноземцями у порядку, визначеному цим Положенням;

оформлення особових справ іноземців;

направлення іноземців до військових частин для подальшого прийняття на військову службу.

Іноземці, які виявили бажання проходити військову службу за контрактом, подають до військових комісаріатів за місцем проживання заяву з проханням щодо прийняття їх на військову службу за контрактом, а також за встановленою формою - письмову згоду на обробку персональних даних, у разі потреби - письмову згоду на проведення перевірки поданих ними відомостей.

Попереднє вивчення особистих якостей іноземців, які виявили бажання до прийняття на військову службу, включає вивчення:

документів, що подають іноземці;

результатів індивідуальних бесід з іноземцями.

Результати вивчення особистих якостей іноземців відображаються в Аркуші вивчення особистих якостей кандидата за формою, затвердженою Міністерством оборони України.

Медичне обстеження іноземців проводять військово-лікарські комісії відповідного військового комісаріату.

З іноземцями, які визнані придатними за станом здоров'я для прийняття на військову службу, організовуються і проводяться заходи професійно-психологічного відбору у порядку, визначеному Міністерством оборони України.

Заяви іноземців, які за результатами професійно-психологічного відбору та перевірки поданих ними відомостей не відповідають вимогам щодо проходження військової служби, повертаються їм представниками військового комісаріату з повідомленням причини відмови. На іноземця, який успішно пройшов відбір на військову службу, оформлюється особова справа.

До особової справи кандидата додаються:

довідка військово-лікарської комісії про придатність до проходження військової служби;

картка професійного відбору іноземця за формою, визначеною Міністерством оборони України;

довідка про результати перевірки поданих іноземцем відомостей;

копія дійсного паспортного документа іноземця або документа, що посвідчує особу без громадянства;

інформація про склад сім'ї або близьких осіб іноземця.

Після проведення заходів відбору іноземці, разом з їх особовими справами та приписами військових комісаріатів, направляються до військових частин відповідно до наданих письмових згод. У військових частинах (навчальних центрах) стосовно іноземців проводяться такі заходи:

перевірка рівня фізичної підготовки іноземців;

оформлення контракту про проходження іноземцями відповідного виду військової служби у Збройних Силах України.

У разі відповідності іноземців вимогам проходження військової служби командир військової частини (навчального центру) укладає з іноземцями контракт про проходження відповідного виду військової служби та призначає їх на відповідні військові посади, про що видається наказ по особовому складу.

Про прийняття на військову службу за контрактом і призначення іноземців на відповідні військові посади військова частина (навчальний центр) повідомляє військовий комісаріат та вищий орган військового управління за підпорядкованістю.

20. Військовослужбовець вважається таким, що не пройшов випробувальний строк у разі встановлення його неспроможності опанувати посаду та виконувати службові обов'язки, а також неодноразових фактів порушень військової дисципліни (скоєння правопорушень).

Права посадових осіб на укладення контрактів

21. Право на укладення від імені Міністерства оборони України контракту про проходження військової служби надається:

1) посадовій особі, яка має право видавати накази по особовому складу та до повноважень якої належить призначення на відповідні посади, - з іноземцями, що призначаються на посади, за якими штатом (штатним розписом) передбачено військове звання рядового, сержантського і старшинського складу;

2) посадовій особі, якій надано право звільняти з військової служби, - з іноземцями, яким продовжено військову службу понад граничний вік перебування на військовій службі.

Право на укладення нового контракту про проходження військової служби надається посадовим особам, зазначеним у підпункті 1 цього пункту.

Строки, на які укладаються контракти

22. Перший контракт про проходження військової служби укладається:

з військовослужбовцями, прийнятими на посади рядового складу, - строком на 3 роки;

з військовослужбовцями у разі їх призначення на посади сержантського і старшинського складу - строком від 3 до 5 років залежно від згоди сторін;

з військовослужбовцями, які приймаються на військову службу за контрактом, у разі виникнення кризової ситуації, що загрожує національній безпеці, оголошення рішення про проведення мобілізації та (або) введення правового режиму воєнного стану, - до закінчення особливого періоду або до оголошення рішення про демобілізацію.

23. Строк проходження військової служби може бути продовжено за новим контрактом до досягнення граничного віку перебування на військовій службі:

для військовослужбовців, які проходять військову службу на посадах рядового складу, - на 3 роки;

для військовослужбовців, які проходять військову службу на посадах сержантського та старшинського складу, - на строк від 3 до 5 років.

Про укладення з військовослужбовцем нового контракту про проходження військової служби посадові особи, зазначені у пункті 21 цього Положення, видають наказ по особовому складу.

24. Строк останнього контракту про проходження військової служби визначається часом, який залишився до досягнення військовослужбовцем граничного віку перебування на військовій службі, або строком, на який його залишено на військовій службі понад граничний вік.

25. Іноземець не може бути прийнятий на військову службу за контрактом у разі:

наявності в іноземця судимості;

ненадання іноземцем під час прийняття на військову службу згоди на проведення перевірки відомостей або документів, які засвідчують особу, або встановлення факту подання іноземцем недостовірної інформації або підроблених документів - за результатами перевірки поданих іноземцем відомостей;

коли час, що залишився іноземцю до досягнення граничного віку перебування на військовій службі, менший за строк дії першого контракту про проходження військової служби, крім випадків, визначених частиною третьою статті 23 Закону України "Про військовий обов'язок і військову службу";

незаконного перебування іноземця на території України.

Обчислення строку проходження військової служби за контрактом та набрання контрактом чинності

26. Строк проходження військової служби за контрактом обчислюється повними роками, крім випадку, коли контракт укладається з військовослужбовцем до досягнення ним граничного віку перебування на військовій службі.

27. Строк контракту про проходження військової служби обчислюється з дня набрання ним чинності.

Контракт про проходження військової служби набирає чинності:

з військовослужбовцями, прийнятими на військову службу за контрактом, - з дня зарахування до списків особового складу військової частини;

з військовослужбовцями, у яких в особливий період закінчився строк дії контракту про проходження військової служби і дія якого продовжена, в разі продовження військової служби за новим контрактом після оголошення демобілізації, - з дня укладення контракту.

28. Новий контракт про проходження військової служби набирає чинності з дня, наступного за днем закінчення строку дії попереднього контракту, за винятком військовослужбовців, у яких дія контракту про проходження військової служби продовжена в особливий період.

29. Про дату набрання чинності контрактом у першому і другому його примірниках робиться відповідний запис, який засвідчується підписом командира (начальника) військової частини та скріплюється відповідною гербовою печаткою.

Порядок укладення контрактів

30. Контракт укладається у двох примірниках, підписується сторонами контракту. Підпис посадової особи скріплюється відповідною гербовою печаткою.

Один примірник контракту зберігається в особовій справі військовослужбовця, другий - у військовослужбовця.

Контракт про проходження військової служби є підставою для видання відповідного наказу по особовому складу про зарахування іноземця до списків особового складу Збройних Сил України та призначення його на відповідну посаду чи продовження військової служби.

31. Військовослужбовці укладають новий контракт про проходження військової служби в разі:

закінчення строку дії попереднього контракту про проходження військової служби;

зміни військовослужбовцем одного виду військової служби на інший;

продовження військової служби після досягнення граничного віку перебування на військовій службі;

поновлення на військовій службі у зв'язку із незаконним звільненням, якщо строк попереднього контракту про проходження військової служби закінчився;

закінчення особливого періоду або оголошення демобілізації, якщо дія контракту про проходження військової служби продовжена понад встановлені строки в особливий період.

32. Новий контракт про проходження військової служби укладається не пізніше ніж за один місяць до закінчення строку дії чинного контракту.

33. Новий контракт про проходження військової служби військовослужбовцями, які досягли граничного віку перебування на військовій службі, укладається після прийняття рішення про залишення їх на військовій службі понад граничний вік перебування на військовій службі посадовими особами, яким надано таке право. Строк залишення на військовій службі понад граничний вік може становити до 5 років.

Продовження строку контракту

34. Військовослужбовцям, які перебували в умовах, що з об'єктивних причин (перебування в полоні, заручником, інтернованим у нейтральній державі, якщо місце перебування невідоме, за інших обставин) унеможлилювали укладення нового контракту про проходження військової служби у Збройних Силах України, строк попереднього контракту продовжується до прийняття судом рішення про визнання їх безвісно відсутніми чи оголошення померлими або до закінчення перебування у зазначених умовах і повернення до військових частин, в яких вони проходили військову службу, а також на строк, необхідний для визначення придатності до проходження військової служби за станом здоров'я та прийняття рішення щодо укладення нового контракту.

35. Дія контракту про проходження військової служби з військовослужбовцями під час звільнення з військової служби у зв'язку із закінченням строку контракту продовжується:

до закінчення щорічної основної відпустки, час якої повністю або частково перевищує строк контракту;

на час перебування на стаціонарному лікуванні в медичному закладі чи у відпустці для лікування у зв'язку з хворобою, а також на час увільнення від виконання службових обов'язків у зв'язку із захворюванням.

Дія контракту з військовослужбовцями під час звільнення продовжується наказом командира військової частини по стрійовій частині.

Припинення (розірвання) контракту

36. Контракт припиняється (розривається):

у день закінчення строку контракту;

у день набрання чинності новим контрактом - у разі зміни військовослужбовцем одного виду військової служби на інший;

у день, зазначений у наказі командира (начальника) військової частини по стройовій частині про виключення військовослужбовця зі списків особового складу військової частини (у разі дострокового розірвання контракту, звільнення з військової служби);

у день, що настає після дня смерті (загибелі) військовослужбовця або дня визнання його судом безвісно відсутнім чи оголошення померлим;

у день, що настає після дня завершення випробувального строку у разі непроходження військовослужбовцем 2-місячного випробувального строку.

37. Контракт припиняється (розривається), а військовослужбовець звільняється з військової служби:

1) за рішенням командування військової частини за наявності підстав, передбачених пунктами "а", "б", "в", "г", "е", "є", "ж", "и" та "й" частини шостої, підпунктами "б", "в", "г", "д" та "е" пункту першого, підпунктами "а", "б" та "в" пункту другого та підпунктом "б" пункту третього частини восьмої статті 26 Закону України "Про військовий обов'язок і військову службу";

2) за рішенням військовослужбовця за наявності підстав, передбачених пунктами "а", "б", "в", "д" та "з" частини шостої, підпунктами "а", "б", "г", "з" пункту першого, підпунктами "а", "б" пункту другого та підпунктом "б" пункту третього частини восьмої статті 26 Закону України "Про військовий обов'язок і військову службу".

38. У разі припинення (розірвання) контракту в примірнику, що зберігається в особовій справі, робиться запис із зазначенням підстав та дати припинення контракту, який завіряється підписом командира (начальника) військової частини та скріплюється відповідною гербовою печаткою.

Військовослужбовець подає за бажанням другий примірник контракту до кадрового органу військової частини, де робиться відповідний запис із зазначенням підстав припинення контракту та дати виключення військовослужбовця зі списків особового складу. У разі неподання військовослужбовцем примірника контракту в першому примірнику робиться відповідний запис.

Особливості укладення контрактів

39. Контракт про проходження військової служби укладається на загальних підставах із дотриманням вимог пункту 30 цього Положення.

40. У разі переміщення по службі військовослужбовця з однієї військової частини до іншої для дальшого проходження військової служби дія контракту про проходження військової служби не припиняється. Окремі умови контракту за новим місцем служби можуть бути переглянуті та засвідчені підписами сторін контракту.

III. Військові звання

Види військових звань

41. Військові звання присвоюються військовослужбовцям персонально, послідовно, з урахуванням посади, яку вони займають, та інших умов, передбачених цим Положенням.

42. Військове звання може бути первинним або черговим.

Для осіб рядового складу первинним є військове звання солдата (матроса).

Для осіб сержантського та старшинського складу первинним є військове звання молодшого сержанта (старшини 2 статті).

Черговим військовим званням є військове звання, наступне за тим, яке має військовослужбовець.

Старшинство та послідовність військових звань визначаються відповідно до статті 5 Закону України "Про військовий обов'язок і військову службу".

Права посадових осіб щодо присвоєння військових звань

43. Первинне військове звання рядового складу присвоюється іноземцям, які прийняті на військову службу, наказом посадової особи, яка має право видавати накази по особовому складу та до повноважень якої належить призначення на відповідні посади.

Первинне військове звання сержантського і старшинського складу присвоюється військовослужбовцям, які прийняті на військову службу осіб рядового складу та отримали підготовку відповідного рівня, одночасно з призначенням на посади сержантського і старшинського складу наказом посадової особи, до повноважень якої належить право призначення на посади.

44. Чергові військові звання військовослужбовцям присвоюються:

1) до старшого сержанта (головного старшини) включно, в тому числі старшого солдата (старшого матроса) у порядку заохочення, - командирами окремих батальйонів (кораблів 2 рангу) і посадовими особами, які мають рівні з ними права та вищі;

2) до старшого прапорщика (старшого мічмана) включно - командувачем військ оперативного командування, посадовими особами, які мають рівні з ним права та вищі.

Посадові особи мають право присвоювати чергові військові звання лише військовослужбовцям, які перебувають в їх прямому підпорядкуванні.

45. Чергове військове звання старшого прапорщика (старшого мічмана) може бути присвоєно достроково у порядку заохочення за наявності підстав, передбачених статтею 41 Дисциплінарного статуту Збройних Сил України.

Строки вислуги та перебування у військовому званні

46. Для осіб рядового складу, які проходять військову службу, строк вислуги у військовому званні рядового складу не встановлюється.

Для осіб сержантського та старшинського складу, які проходять військову службу, встановлюються такі строки вислуги у військовому званні:

молодшого сержанта (старшини 2 статті) - 6 місяців;

сержанта (старшини 1 статті) - 1 рік;

старшого сержанта (головного старшини) - 1 рік;

старшини (головного корабельного старшини) - 1 рік;

прапорщика (мічмана) - 3 роки.

Строк вислуги у військовому званні старшого прапорщика (старшого мічмана) не встановлюється.

47. Строки вислуги у військовому званні обчислюються з дня його присвоєння, якщо інше не встановлено цим Положенням.

До строку вислуги у військовому званні зараховується час перебування військовослужбовця на військовій службі у відповідному військовому званні з урахуванням вимог цього пункту.

Строк відбування покарання військовослужбовцем, засудженим до покарання у виді службового обмеження, арешту, тримання в дисциплінарному батальйоні, не зараховується до строку вислуги у військовому званні.

Час перебування військовослужбовців у пониженому військовому званні не зараховується до строку вислуги у поновленому військовому званні.

До строку вислуги у військовому званні зараховується час перерви у військовій службі у зв'язку з незаконним притягненням військовослужбовця до кримінальної відповідальності або незаконним звільненням з військової служби.

Особи, яким присвоюється військове звання, та порядок його присвоєння

48. Чергові військові звання присвоюються військовослужбовцям, у яких закінчився строк вислуги в попередньому військовому званні та призначених на посади, за якими штатом (штатним розписом) передбачені військові звання вище тих, що вони мають.

49. Військове звання старшого солдата (старшого матроса) присвоюється солдатам (матросам):

1) у разі призначення їх на посади, за якими штатом (штатним розписом) передбачено звання старшого солдата (старшого матроса);

2) у порядку заохочення відповідно до Дисциплінарного статуту Збройних Сил України.

50. Накази про присвоєння чергових військових звань видаються за датою закінчення строку вислуги військовослужбовців у діючому військовому званні.

Відповідні записи в облікових документах військовослужбовців здійснюються на підставі отриманих витягів із наказів про присвоєння чергових військових звань.

51. Командири (начальники) військових частин оголошують військовослужбовцям про присвоєння чергових військових звань в урочистій обстановці з врученням погонів, що відповідають присвоєному військовому званню.

52. Військовослужбовцям, які мають армійські (корабельні) військові звання, у разі призначення на посади, за якими штатом (штатним розписом) передбачено корабельні (армійські) військові звання, одночасно присвоюються відповідні військові звання.

Випадки, в яких військове звання не присвоюється

53. Чергове військове звання не присвоюється:

1) під час перебування військовослужбовця у розпорядженні відповідного командира, у відпустці по догляду за дитиною або усунення від виконання службових обов'язків, відсторонення від виконання службових повноважень, відсторонення від виконання службових повноважень на посаді, відсторонення від посади;

2) якщо військовослужбовець має таке дисциплінарне стягнення, як попередження про неповну службу відповідність;

3) якщо за вироком суду військовослужбовцю призначено покарання, не пов'язане з позбавленням чи обмеженням волі, арешт, тримання в дисциплінарному батальйоні або його звільнено від відбування покарання з випробуванням.

Особливості присвоєння військових звань під час прийняття на військову службу

54. Іноземцям, які вперше приймаються на військову службу за контрактом (незалежно від військового (спеціального) звання, отриманого раніше в іншій країні), присвоюється військове звання солдата (матроса).

Пониження у військовому званні та позбавлення військового звання

55. Військовослужбовці (крім тих, яким присвоєно первинне військове звання) можуть бути понижені у військовому званні на один ступінь у дисциплінарному порядку. Строк контракту про проходження військової служби в такому разі не переглядається.

До поновлення військовослужбовця у попередньому військовому званні повторне пониження у військовому званні на один ступінь не допускається.

56. Військовослужбовці можуть бути позбавлені військового звання у зв'язку із засудженням за вчинення злочину, а також у порядку дисциплінарного стягнення.

Про позбавлення військовослужбовців військового звання у порядку дисциплінарного стягнення посадові особи, яким надано таке право Дисциплінарним статутом Збройних Сил України, видають відповідний наказ.

Військовослужбовці, позбавлені військового звання:

за вироком суду, - виключаються зі списків особового складу військових частин після набрання вироком суду законної сили з дня, зазначеного у вироку суду про початок строку відбування покарання;

у порядку дисциплінарного стягнення, - виключаються зі списків особового складу з дня підписання відповідного наказу, а якщо законодавством встановлено строки здавання посади, - з дати затвердження акта про здавання і прийняття посади. Початком здавання посади є день, що настає за днем підписання наказу про позбавлення військового звання.

57. Військовослужбовці, понижені у військовому званні в порядку дисциплінарного стягнення, можуть бути поновлені у попередньому військовому званні в порядку заохочення відповідно до вимог Дисциплінарного статуту Збройних Сил України.

Поновлення у військовому званні здійснюється наказом по особовому складу після зняття дисциплінарного стягнення наказами посадових осіб, яким надано право знімати накладене дисциплінарне стягнення щодо пониження у військовому званні та присвоювати військові звання.

58. Особи, позбавлені військового звання за вироком суду або в дисциплінарному порядку, підлягають звільненню з військової служби відповідно до статті 26 Закону України "Про військовий обов'язок і військову службу".

У разі скасування вироку суду і наказу про позбавлення військового звання як незаконного, особа, крім поновлення у військовому званні, підлягає поновленню на військовій службі на попередній або за його згодою на іншій посаді. Період вимушеного прогулу зараховується військовослужбовцю до вислуги років та до строку вислуги у військовому званні.

Особа, поновлена у військовому званні, користується правами і пільгами, встановленими законодавством, відповідно до поновленого військового звання.

IV. Призначення на посади та звільнення з посад

Призначення на посади

59. Призначення на посади військовослужбовців, які проходять військову службу за контрактом, здійснюється посадовими особами відповідно до номенклатури посад для призначення військовослужбовців (далі - номенклатура посад), яка затверджується Міністерством оборони України.

Види посад та вимоги під час призначення на посаду

60. Призначення військовослужбовців на посади здійснюється:

1) на вищі посади - у порядку просування по службі;

2) на рівнозначні посади:

у зв'язку зі скороченням штатів або проведенням організаційних заходів;

у разі проведення заміни у місцевостях з особливими природними, географічними, геологічними, кліматичними, екологічними умовами (далі - місцевості з установленим строком військової служби);

для більш доцільного використання за фахом чи досвідом роботи - за рішенням відповідного командира (начальника), прийнятим у порядку, визначеному Міністерством оборони України, зокрема на особисте прохання військовослужбовця;

за станом здоров'я - на підставі висновку (постанови) військово-лікарської комісії;

за сімейними обставинами - на особисте прохання;

з меншим обсягом роботи з урахуванням професійних, ділових і моральних якостей - на підставі висновку атестації, а в особливий період - на підставі висновку службової характеристики;

вагітних військовослужбовців-жінок за їх клопотанням відповідно до медичного висновку - на посади з меншим обсягом роботи, а також військовослужбовців-жінок, які мають дітей віком до трьох років, за їх клопотанням у разі неможливості виконання ними обов'язків на займаних посадах;

3) на нижчі посади:

у зв'язку зі скороченням штатів або проведенням організаційних заходів у разі неможливості призначення на рівнозначну посаду;

за станом здоров'я - на підставі висновку (постанови) військово-лікарської комісії;

з урахуванням професійних, ділових і моральних якостей - на підставі висновку атестації, а в особливий період - на підставі висновку службової характеристики;

за віком або сімейними обставинами - на особисте прохання;

у порядку виконання накладеного дисциплінарного стягнення - відповідно до Дисциплінарного статуту Збройних Сил України;

вагітних військовослужбовців-жінок за їх клопотанням відповідно до медичного висновку - на посади з меншим обсягом роботи, а також військовослужбовців-жінок, які мають дітей віком до трьох років, за їх клопотанням у разі неможливості виконання ними обов'язків на займаних посадах та за відсутності рівнозначних посад.

Посада вважається вищою, якщо за цією посадою штатом (штатним розписом) передбачено вище військове звання, ніж за займаною посадою, а за умови рівних військових звань - більший посадовий оклад. У разі коли штатом (штатним розписом) передбачено два військові звання або диференційовані посадові оклади, до уваги береться вище військове звання або більший посадовий оклад.

Призначення військовослужбовців на інші посади також здійснюється у порядку, передбаченому пунктом 71 цього Положення.

61. Військовослужбовці призначаються на посади і переміщуються по службі за основною або спорідненою спеціальністю та набутим досвідом служби. У разі коли є потреба призначення військовослужбовців на посади за новою спеціальністю, їх призначенню на ці посади має передувати відповідна підготовка (перепідготовка).

Переміщення військовослужбовців по службі проводиться, як правило, без зарахування в розпорядження відповідних командирів.

62. Військовослужбовці призначаються на військові посади, які передбачені штатами (штатними розписами) військових частин. Призначення військовослужбовців на посади і просування по службі здійснюються за результатами оцінювання (в умовах особливого періоду - за результатами складання службових характеристик) за умови перебування військовослужбовців у резерві кандидатів для просування по службі (далі - Резерв). Порядок формування та використання Резерву визначається Міністерством оборони України.

63. Необхідність і терміновість переміщення військовослужбовців, які не досягли граничного віку перебування на військовій службі і визнані військово-лікарською комісією за станом здоров'я обмежено придатними до військової служби, з посад, що вони займають, на інші посади, на яких вони можуть виконувати обов'язки військової служби з урахуванням стану здоров'я, підготовки і досвіду служби, визначаються командирами (начальниками), які мають право призначати військовослужбовців на відповідні посади.

64. Переміщення по службі в іншу місцевість військовослужбовців, які не досягли граничного віку перебування на військовій службі і визнані придатними або обмежено придатними до військової служби, але при цьому вони самі чи члени їх сімей мають потребу за станом здоров'я у зміні місця служби (проживання), здійснюється на підставі висновку (постанови) військово-лікарської комісії.

65. Військовослужбовці, які не досягли граничного віку перебування на військовій службі та визнані за станом здоров'я непридатними до служби на надводних кораблях та до роботи у спеціальних спорудах, але придатними або обмежено придатними до військової служби, призначаються на посади, не пов'язані з виконанням роботи у спеціальних спорудах та службою на надводних кораблях. У разі відсутності таких вакантних посад зазначені військовослужбовці звільняються в установленому порядку з військової служби.

66. Призначення військовослужбовців рядового, сержантського і старшинського складу на посади, нижчі від їх фактичного військового звання, може здійснюватися у випадках, передбачених підпунктом 3 пункту 60 цього Положення, а також у разі переміщення військовослужбовців для

подальшого проходження військової служби у місцевостях з установленими строками проходження військової служби.

67. Переміщення військовослужбовців з вищих посад на нижчі здійснюється на підставах, передбачених абзацами другим - шостим підпункту 3 пункту 60 цього Положення, - прямими начальниками у межах наданих їм прав щодо призначення на посади.

68. Військовослужбовці, переміщені з вищих посад на нижчі, у подальшому просуваються по службі з дотриманням вимог, передбачених пунктом 60 цього Положення, а понижені у посаді в дисциплінарному порядку - також після зняття дисциплінарного стягнення.

Військовослужбовець, який був призначений на нижчу посаду у зв'язку зі скороченням штатів або проведенням організаційних заходів, у подальшому призначається на посаду, що є рівнозначною або, за умови перебування у Резерві для просування по службі, вищою за посаду, яку військовослужбовець заміщував до переміщення, без додержання принципу послідовності та без урахування строку перебування на посаді, на яку він був призначений у зв'язку зі скороченням штатів або проведенням організаційних заходів.

69. Забороняється призначення військовослужбовців на посади у порядку службового сумісництва.

Порядок призначення на посади

70. Призначення військовослужбовців на посади, за якими штатом (штатним розписом) передбачено подвійне найменування, здійснюється наказами посадової особи, до номенклатури призначення якої належить вища посада.

71. На посади сержантського і старшинського складу призначаються військовослужбовці, які отримали підготовку відповідного рівня у вищих військових навчальних закладах, навчальних частинах (центрах) та у військових частинах.

72. Вибуття до нового місця служби військовослужбовця здійснюється після надходження витягу з наказу відповідного командира (начальника) військової частини про призначення, в тому числі доведеного технічними засобами передачі документованої інформації. Виключення військовослужбовця зі списків особового складу військової частини має відбутися після здавання посади, але не пізніше ніж через місяць від дня одержання військовою частиною зазначеного витягу з наказу або іншого письмового повідомлення про переміщення по службі військовослужбовця.

До зазначеного строку не включається час перебування військовослужбовця у відпустці, відрядженні, на лікуванні чи під вартою.

Переміщення військовослужбовців

73. Переміщення військовослужбовців здійснюється в разі, коли звільнення їх із посад або призначення на інші посади належить до номенклатури призначення різних посадових осіб.

Переміщення осіб рядового, сержантського та старшинського складу за наявності обґрунтованих підстав з урахуванням висновків атестування, рекомендацій їх безпосередніх і прямих начальників на підставі клопотань командирів (начальників), які порушили питання про переміщення, здійснюється:

між оперативними командуваннями, з'єднаннями, військовими частинами - наказами посадової особи, якій підпорядковані відповідні види Збройних Сил України, оперативні командування, з'єднання та військові частини;

між видами Збройних Сил України та військовими частинами, які підпорядковані начальникам структурних підрозділів Генерального штабу Збройних Сил України - наказом першого заступника начальника Генерального штабу Збройних Сил України;

між військовими частинами, які підпорядковані керівникам структурних підрозділів Міністерства оборони України - наказом першого заступника Міністра оборони України.

Призначення на посади, що належать до номенклатури посад нижчої посадової особи, здійснюється наказами тих командирів (начальників), до номенклатури призначення яких належать посади, з яких переміщуються військовослужбовці.

74. Військовослужбовець може бути переміщений на нове місце військової служби з однієї військової частини до іншої у випадках, визначених пунктом 60 цього Положення, а також якщо з урахуванням вчиненого правопорушення військовослужбовець, якому призначено покарання у виді службового обмеження для військовослужбовців, не може бути залишений на посаді, пов'язаній із керівництвом підлеглими особами.

Зазначене переміщення здійснюється без згоди військовослужбовця, крім таких випадків:

неможливість проходження військовослужбовцем військової служби у місцевості, до якої його переміщують, відповідно до висновку (постанови) військово-лікарської комісії;

неможливість проживання членів сім'ї військовослужбовця за станом здоров'я в місцевості, до якої його переміщують, відповідно до документів, які це підтверджують;

потреба у догляді за непрацездатними чи хворими батьками, дружиною (чоловіком) або особами, які виховували його з дитинства замість батьків і були визнані опікунами та мешкають окремо від сім'ї військовослужбовця, відповідно до документів, які це підтверджують, та на законних підставах перебувають на території України.

75. Переміщення військовослужбовця за станом здоров'я або за станом здоров'я членів його сім'ї, які на законних підставах перебувають на території України, здійснюється за рапортом військовослужбовця та за наявності відповідного медичного висновку.

Для переміщення в іншу місцевість військовослужбовець до рапорту додає відповідні документи, які підтверджують необхідність зміни місця проживання:

дружини (чоловіка), які на законних підставах перебувають на території України;

його (її) неповнолітніх дітей, повнолітніх дітей - учнів (студентів) навчальних закладів за денною формою навчання, які перебувають на утриманні військовослужбовця, та дітей-інвалідів I або II групи, які на законних підставах перебувають на території України;

непрацездатних батьків військовослужбовця та його (її) дружини (чоловіка), які на законних підставах перебувають на території України;

братів, сестер військовослужбовця та його (її) дружини (чоловіка), які перебувають на його (її) утриманні, які на законних підставах перебувають на території України.

Переміщення на нове місце військової служби військовослужбовця, викликане потребою догляду за непрацездатними чи хворими батьками, дружиною (чоловіком) чи особами, які виховували його з дитинства замість батьків і були визнані опікунами та мешкають окремо від сім'ї військовослужбовця і на законних підставах перебувають на території України, здійснюється командирами з'єднань, рівнозначними їм і вище посадовими особами на підставі рапорту

військовослужбовця та відповідних документів, які підтверджують потребу в постійному сторонньому догляді (допомозі, нагляді) за ними.

76. У разі коли переміщення військовослужбовця на нове місце військової служби передбачає зміну місця проживання його сім'ї, яка на законних підставах перебуває на території України, а дружина (чоловік) військовослужбовця також проходить військову службу, одночасно з прийняттям рішення про переміщення військовослужбовця на нове місце військової служби, крім випадків переміщення на підставі висновку атестації чи у порядку реалізації накладеного дисциплінарного стягнення відповідно до Дисциплінарного статуту Збройних Сил України, вирішується (за їх згодою) питання щодо переміщення у цю саму місцевість його (її) дружини (чоловіка).

Переміщення на нове місце військової служби не здійснюється також, якщо військовослужбовці, які перебувають у шлюбі, не можуть бути одночасно призначені на військові посади в межах одного населеного пункту (гарнізону) та в разі відмови одного з них від звільнення з військової служби.

Планова заміна військовослужбовців

77. Плановій заміні підлягають військовослужбовці на території України у місцевостях з установленим строком військової служби.

Переміщення військовослужбовців у разі планової заміни в місцевості з установленим строком військової служби здійснюється відповідно до цього Положення. Перелік таких місцевостей визначається Кабінетом Міністрів України, а строк військової служби встановлюється відповідно до законодавства.

Повторне направлення військовослужбовців без їх згоди в місцевості з установленим строком військової служби раніше ніж через п'ять років не допускається.

Військовослужбовець, який проходить військову службу в місцевості з установленим строком військової служби, може бути залишений для подальшого проходження військової служби на строк до одного року. При цьому максимальний строк військової служби не може перевищувати встановленого законом строку військової служби в такій місцевості.

Перебування військовослужбовців у розпорядженні відповідних командирів

78. Зарахування військовослужбовців наказами по особовому складу в розпорядження посадових осіб, які мають право призначати на посади, для вирішення питання щодо дальшого їх службового використання допускається в разі:

- 1) розформування (реформування) військової частини або скорочення штатних посад, якщо до кінця встановленого строку проведення цих заходів не вирішено питання щодо дальшого службового використання вивільнених військовослужбовців;
- 2) якщо посада, на яку призначено військовослужбовця, належить до номенклатури призначення нижчої посадової особи і не є вакантною;
- 3) пониження у посаді в порядку виконання накладеного дисциплінарного стягнення або призначення на нижчу посаду на підставі висновку атестації, якщо неможливо відразу призначити військовослужбовця на нижчу посаду;
- 4) визнання військовослужбовця військово-лікарською комісією непридатним чи обмежено придатним до військової служби - до звільнення з військової служби;

5) якщо стосовно військовослужбовців застосовано запобіжні заходи кримінального провадження у виді домашнього арешту або тримання під вартою чи за вироком суду застосовані такі покарання, як арешт або тримання в дисциплінарному батальйоні;

6) якщо військовослужбовці відсутні більше десяти днів, - до повернення військовослужбовців у військову частину (у разі неприйняття іншого рішення про подальше проходження ними військової служби) або до дня набрання чинності рішенням суду про визнання їх безвісно відсутніми чи оголошення померлими;

7) якщо військовослужбовці перебувають на тривалому лікуванні у зв'язку з отриманим пораненням або хворобою, отриманою в особливий період, чи у полоні, як заручники або інтерновані особи, - до їх повернення;

Військовослужбовці звільняються з посад та зараховуються в розпорядження посадових осіб наказами командирів (начальників), які мають право призначення на ці посади.

Військовослужбовці, які зараховані в розпорядження відповідно до підпунктів 1 - 4 цього пункту, продовжують проходити військову службу згідно з цим Положенням, виконуючи обов'язки військової служби в межах, визначених посадовою особою, у розпорядженні якої вони перебувають.

Час перебування військовослужбовців на лікуванні, в основній або додатковій відпустці виключається із загального періоду перебування у розпорядженні відповідних командирів (начальників).

Військовослужбовець, якого звільнено з посади, вважається таким, що перебуває у розпорядженні відповідного командира (начальника) військової частини, у списках якої він перебуває, з дня, що настає за днем звільнення, та до дня, з якого він приступив до виконання обов'язків за новою військовою посадою, на яку його призначено (до дня зарахування у розпорядження посадової особи, яка має право призначати на посаду).

79. Призначення на посади військовослужбовців, які перебувають у розпорядженні відповідних командирів (начальників), проводиться в якомога коротший строк, але не пізніше ніж через два місяці з дня звільнення з попередньої посади, за винятком випадків, передбачених підпунктом 5 пункту 78 цього Положення.

Порядок призначення військовослужбовців на посади під час проведення організаційно-штатних заходів

80. Під час проведення організаційно-штатних заходів, унаслідок яких передбачається скорочення посад військовослужбовців, до кадрового органу номенклатури призначення не пізніше ніж за два місяці до встановлених строків проведення таких заходів подається список військовослужбовців, які вивільняються, з пропозиціями щодо їх подальшого службового використання.

У разі неможливості призначення військовослужбовців, які вивільняються, на рівнозначні посади вони:

призначаються на нижчі посади (не більш як на один ступінь чи за їх згодою більше ніж на один ступінь, якщо посадовий оклад при цьому не зменшується);

зараховуються у розпорядження відповідного командира (начальника) згідно з підпунктом 1 пункту 78 цього Положення;

звільняються з військової служби у встановленому порядку (у разі відсутності згоди призначення на нижчі посади більше ніж на один ступінь або відсутності згоди переміщення на посади у випадках, визначених абзацами третім - п'ятим пункту 74 цього Положення).

Нижчими на один ступінь посадами, на які може бути призначений військовослужбовець у зв'язку зі скороченням штатів або проведенням організаційних заходів, вважаються посади, рівнозначні найближчій нижчій посаді у конкретному підрозділі, де проходив службу військовослужбовець до проведення організаційних заходів, а в разі відсутності в цьому підрозділі нижчих посад - нижчим посадам в інших підрозділах.

81. Під час проведення організаційно-штатних заходів, унаслідок яких передбачається скорочення військових посад, переважне право на призначення надається військовослужбовцям з вищою кваліфікацією і вищою оцінкою службової діяльності.

За рівних показників в оцінці службової діяльності і кваліфікації перевага в призначенні надається військовослужбовцям:

які є одруженими та мають двох і більше утриманців, які на законних підставах перебувають на території України;

у сім'ях яких немає інших працюючих членів сім'ї, які на законних підставах перебувають на території України;

які мають тривалий досвід військової служби;

які є учасниками бойових дій, інвалідами війни та особами, на яких поширюється чинність Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту";

які є авторами винаходів і раціоналізаторських пропозицій;

які внаслідок проходження військової служби отримали каліцтво або захворювання.

Перевага в призначенні може надаватись також іншим військовослужбовцям, якщо це передбачено законодавством України.

Порядок тимчасового виконання обов'язків

82. У зв'язку зі службовою необхідністю на військовослужбовця, який займає штатну посаду, може бути покладено тимчасове виконання обов'язків за іншою рівнозначною або вищою посадою, перебування на яких не потребує оформлення допуску та надання доступу до державної таємниці, а саме:

1) вакантною - за його згодою;

2) невакантною - у разі тимчасової відсутності або внаслідок усунення чи відсторонення від посади військовослужбовця, який її займає.

Безперервний строк тимчасового виконання обов'язків за вакантною посадою не повинен перевищувати шести місяців, а за невакантною - чотирьох місяців.

На військовослужбовця, який займає штатну посаду, за його згодою може бути покладено виконання обов'язків за невакантною посадою на час перебування військовослужбовця, який її займає, у відпустці по догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку (шестирічного віку - за медичними показниками).

На військовослужбовців, які перебувають у розпорядженні відповідних командирів (начальників), тимчасове виконання обов'язків за вакантною посадою може бути покладено на строк не більше двох місяців.

83. Тимчасове виконання обов'язків покладається на військовослужбовців наказом командира (начальника) військової частини.

Для тимчасового виконання обов'язків за вакантними і невакантними військовими посадами можуть призначатися:

1) особи рядового складу - на військові посади, за якими штатом (штатним розписом) передбачені військові звання рядового складу;

2) особи сержантського і старшинського складу - на військові посади, за якими штатом (штатним розписом) передбачені військові звання сержантського і старшинського складу.

Порядок усунення військовослужбовців від виконання службових обов'язків, відсторонення від виконання службових повноважень, повноважень на посаді або відсторонення від посади

84. Усунення військовослужбовців від виконання службових обов'язків здійснюється відповідно до Дисциплінарного статуту Збройних Сил України.

Військовослужбовець, стосовно якого складено протокол про адміністративне корупційне правопорушення, може бути відсторонений від виконання службових повноважень за рішенням командира до закінчення розгляду справи судом.

Військовослужбовець, стосовно якого винесено постанову про притягнення як обвинуваченого у вчиненні злочину у сфері службової діяльності, підлягає відстороненню від виконання повноважень на посаді до розгляду справи судом.

Відсторонення військовослужбовців від посади як захід забезпечення кримінального провадження здійснюється відповідно до Кримінального процесуального кодексу України.

Військовослужбовці, які усунуті від виконання службових обов'язків, відсторонені від виконання службових повноважень, а також відсторонені від виконання повноважень на посаді або відсторонені від посади (якщо до них не застосовано запобіжних заходів кримінального провадження у виді домашнього арешту або тримання під вартою), продовжують проходити військову службу згідно з цим Положенням, виконуючи обов'язки військової служби в межах, визначених командиром (начальником) військової частини.

Поновлення у правах військовослужбовців, усунутих від виконання службових обов'язків, відбувається відповідно до Дисциплінарного статуту Збройних Сил України.

Військовослужбовці, відсторонені від виконання службових повноважень, у разі закриття провадження у справі про адміністративне корупційне правопорушення у зв'язку з відсутністю події або складу адміністративного правопорушення поновлюються у виконанні службових повноважень, їм відшкодовується середній заробіток за час вимушеного прогулу відповідно до Закону України "Про запобігання корупції".

Військовослужбовці, які були відсторонені від посади, поновлюються в установленому порядку на посаді в разі скасування відповідної ухвали слідчого судді під час досудового розслідування або суду під час судового провадження, винесення судом виправдувального вироку, відмови у порушенні кримінальної справи за відсутності події злочину, відсутності у діянні складу злочину, за недоведеності їх участі у вчиненні злочину або в разі закриття кримінальної справи, а

військовослужбовці, які були відсторонені від виконання повноважень на посаді, поновлюються у виконанні повноважень на посаді у разі скасування в установленому порядку постанови про притягнення особи як обвинуваченого у вчиненні злочину у сфері службової діяльності, винесення судом виправдувального вироку, відмови у порушенні кримінальної справи за відсутності події злочину, відсутності у діянні складу злочину, за недоведеності їх участі у вчиненні злочину або в разі закриття кримінальної справи.

Особливості проходження військової служби військовослужбовцями, яким призначено кримінальне покарання

85. Військовослужбовці, до яких застосовано таке покарання, як арешт, проходять військову службу з урахуванням обмежень, що застосовуються до них згідно з правилами утримання військовослужбовців на гауптвахті, передбаченими Статутом гарнізонної та вартової служб Збройних Сил України.

86. Військовослужбовці, до яких застосовано такі покарання, як арешт або службове обмеження для військовослужбовців, не можуть бути переміщені до нового місця служби, крім випадку, передбаченого пунктом 74 цього Положення, або підвищені у військовому званні, призначені на вищу посаду.

Військовослужбовці, до яких застосовано таке покарання, як тримання в дисциплінарному батальйоні, звільняються з посади і зараховуються у розпорядження відповідного командира (начальника) згідно з підпунктом 5 пункту 78 цього Положення.

87. Військовослужбовці, які були незаконно засуджені або незаконно притягнуті до кримінальної відповідальності, в разі скасування вироку суду або винесення судом виправдувального вироку, закриття кримінального провадження направляються до військових частин для дальшого проходження служби, де їх поновлюють у колишніх військових званнях (у разі їх позбавлення) і на посадах або звільняють з військової служби у запас (відставку) з поновленням у колишніх військових званнях (у разі їх позбавлення).

До загального строку військової служби, строку вислуги у військовому званні та строку контракту зараховується час відбування військовослужбовцями покарання в місцях позбавлення або обмеження волі та перебування під вартою, час тримання в дисциплінарному батальйоні, якщо вони були незаконно засуджені або незаконно притягнуті до кримінальної відповідальності, у разі скасування вироку суду або ухвалення судом виправдувального вироку, закриття кримінального провадження.

До загального строку військової служби, строку вислуги у військовому званні та до строку контракту не зараховується час відбування військовослужбовцем такого покарання, як арешт (крім випадків, передбачених статтею 55 Кримінально-виконавчого кодексу України), строк самовільного залишення військової частини або місця служби на строк понад 10 діб, незалежно від причини залишення, а також час відбування військовослужбовцем покарання у виді тримання в дисциплінарному батальйоні.

V. Відрядження

88. Військовослужбовці можуть бути направлені у відрядження самостійно або у складі військового підрозділу (команди) з метою:

навчання на курсах, проходження зборів;

участі у заходах, пов'язаних із підготовкою військ (сил);

участі в засіданнях судів або прибуття за викликом органів досудового розслідування;

<http://yurist-online.org/>

забезпечення охорони, супроводження і доставки військових вантажів, озброєння, військової техніки та інших матеріальних засобів;

супроводження (за потреби) окремих військовослужбовців, хворих або команд військовослужбовців та конвоювання заарештованих і засуджених;

отримання нагород;

участі в планових заходах (збори, семінари, засідання, наради тощо);

ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій;

в інших випадках за викликом (розпорядженням) старших командирів.

Військовослужбовці направляються у відрядження за рішенням командирів (начальників) військових частин або старших командирів (начальників), про що видається наказ командира (начальника) військової частини по стройовій частині.

89. Військовослужбовцям, які направляються у відрядження, видається посвідчення про відрядження встановленого зразка.

Військовослужбовці після прибуття до пункту відрядження зобов'язані в установлений строк з'явитися до посадової особи, в розпорядження якої вони відряджені, повідомити командування своєї військової частини про прибуття, стати в установленому порядку на облік і виконувати поставлені завдання.

90. Під час прямування до місця відрядження та повернення з нього військовослужбовцям заборонено відхилятися від зазначеного у посвідченні про відрядження маршруту або здійснювати самовільні зупинки в проміжних пунктах.

У разі затримки в дорозі з незалежних від військовослужбовця причин він повинен отримати відповідну позначку в посвідченні про відрядження або довідку про причини затримки у військового коменданта на транспорті або начальника органу управління Військової служби правопорядку у Збройних Силах України чи військового комісара, а в разі їх відсутності - в адміністрації шляхів сполучення або місцевій державній адміністрації чи органі місцевого самоврядування, а також повідомити про затримку командира (начальника) військової частини, в якій він проходить військову службу.

У разі втрати в дорозі службових або особистих документів, зброї, іншого військового майна відряджений військовослужбовець повинен негайно повідомити про це військового коменданта на транспорті або начальника органу управління Військової служби правопорядку у Збройних Силах України чи військового комісара, а в разі їх відсутності - посадових осіб органу внутрішніх справ, адміністрації шляхів сполучення або місцевої державної адміністрації чи органу місцевого самоврядування, а також командира (начальника) військової частини, в якій він проходить військову службу.

91. Військовослужбовець за наявності поважних причин, що перешкоджають йому своєчасно вибути з пункту відрядження до місця постійної служби (навчання), повинен повідомити про це командира (начальника) військової частини через начальника органу управління Військової служби правопорядку у Збройних Силах України або військового комісара, а в разі їх відсутності - через посадових осіб місцевої державної адміністрації чи органу місцевого самоврядування із зазначенням причин затримки.

Поважними причинами затримки військовослужбовця у відрядженні понад строки, зазначені в посвідченні про відрядження, є хвороба, що позбавила його можливості своєчасно повернутися з

відрядження, стихійне лихо, інші надзвичайні ситуації. Причини затримки повинні бути підтвержені відповідними документами.

92. Про затримку військовослужбовця понад строк, зазначений у посвідченні про відрядження, посадова особа, в розпорядження якої він прибув, або начальник органу управління Військової служби правопорядку у Збройних Силах України чи військовий комісар зобов'язані повідомити командира (начальника), який направив військовослужбовця у відрядження, із зазначенням причин затримки.

У разі порушення військовослужбовцем військової дисципліни в період відрядження начальник органу управління Військової служби правопорядку у Збройних Силах України або військовий комісар мають право припинити відрядження з відповідною позначкою про це у посвідченні про відрядження із зазначенням причин припинення відрядження, строку прибуття військовослужбовця до військової частини, повідомивши про це командира (начальника) військової частини.

93. У разі неповернення військовослужбовця з відрядження в установлений строк та відсутності повідомлення про причини його затримки командир (начальник) військової частини негайно надсилає запит посадовій особі, в розпорядження якої був відряджений військовослужбовець, або начальнику органу управління Військової служби правопорядку у Збройних Силах України чи військовому комісару. Після одержання відповіді на запит про те, що відряджений не прибув до пункту призначення або своєчасно вибув до своєї військової частини, командир (начальник) військової частини організовує його розшук в установленому порядку.

VI. Підготовка, перепідготовка і підвищення кваліфікації

94. Підготовка (перепідготовка) іноземців, прийнятих на військову службу за контрактом на посади рядового складу, сержантського і старшинського складу, здійснюється у навчальних частинах (центрах) та військових частинах шляхом навчання на спеціальних курсах підготовки.

95. Фахова підготовка (перепідготовка) військовослужбовців на посадах рядового складу за некваліфікованими спеціальностями проводиться у військовій частині за місцем проходження військової служби або за окремими спеціальностями чи посадами в іншій військовій частині.

96. Фахова підготовка (перепідготовка) військовослужбовців на посадах рядового складу за кваліфікованими спеціальностями проводиться у навчальних частинах (центрах).

97. Підготовка військовослужбовців для призначення на посади сержантського і старшинського складу, які потребують базового рівня підготовки, проводиться в навчальних частинах (центрах) або на спеціальних курсах підготовки при військових частинах, за спеціальностями, що споріднені з раніше набутими спеціальностями рядового складу.

У разі оголошення рішення про проведення мобілізації та (або) введення правового режиму воєнного стану підготовка іноземців для призначення на посади сержантського і старшинського складу за базовим рівнем проводиться на спеціальних курсах у військових частинах, що утримуються на штатах воєнного часу.

98. Після закінчення підготовки (перепідготовки) у навчальних частинах (центрах) військовослужбовці повертаються до військових частин, що їх направили на підготовку.

99. У разі невиконання програми фахової підготовки або відмови від подальшого навчання, а також у разі виявлення недисциплінованості військовослужбовці відраховуються з навчання та направляються до військових частин, з яких вони прибули на підготовку до навчальних центрів. До військових частин надсилаються також витяг із наказу про відрахування з навчання та документи, що були підставою для цього.

На підставі отриманих документів командири військових частин стосовно відрахованих з навчання військовослужбовців приймають рішення про призначення на посади, що не передбачають фахової підготовки в навчальних центрах, або припиняють (розривають) контракт про проходження військової служби у Збройних Силах України та звільняють з військової служби у зв'язку із систематичним невиконанням умов контракту військовослужбовцем.

VII. Проведення атестування

100. Процес атестування військовослужбовців передбачає проведення щорічного (незалежного) оцінювання та періодичного атестування військовослужбовців.

Як додаткова інформація для прийняття кадрових рішень може складатися службова характеристика військовослужбовця.

101. Періодичне атестування здійснюється для визначення перспектив подальшого службового використання військовослужбовців на підставі аналізу їх службової діяльності за міжатестаційний період.

Щорічне оцінювання здійснюється для визначення відповідності військовослужбовців займаним посадам, створення резерву для просування по службі за результатами оцінки їх службової діяльності за рік та прийняття рішень щодо просування або переміщення військовослужбовців.

102. Періодичному атестуванню та щорічному оцінюванню підлягають усі військовослужбовці Збройних Сил України.

103. Порядок та строки проведення атестування військовослужбовців визначаються Міністерством оборони України.

VIII. Відпустки

104. Військовослужбовцям надаються щорічні основні відпустки із збереженням грошового, матеріального забезпечення та наданням грошової допомоги на оздоровлення у розмірі місячного грошового забезпечення. Тривалість щорічної основної відпустки для військовослужбовців, які мають вислугу в календарному обчисленні до 10 років, становить 30 календарних днів; від 10 до 15 років - 35 календарних днів; від 15 до 20 років - 40 календарних днів; понад 20 календарних років - 45 календарних днів. Час для проїзду до місця проведення зазначеної відпустки і назад не надається. Святкові та неробочі дні під час визначення тривалості щорічних основних відпусток не враховуються.

Щорічна основна відпустка надається протягом календарного року. В особливих випадках з дозволу прямого начальника, уповноваженого Міністром оборони України, керівниками центральних органів виконавчої влади, які відповідно до закону здійснюють керівництво військовими формуваннями, утвореними відповідно до законів України, щорічна основна відпустка за минулий рік надається в першому кварталі наступного року, якщо раніше її не було надано.

105. Тривалість щорічної основної відпустки в році початку військової служби обчислюється з розрахунку 1/12 частини тривалості відпустки, на яку вони мають право відповідно до абзацу першого цього пункту, за кожний повний місяць служби до кінця календарного року. При цьому військовослужбовцям, які мають право на відпустку тривалістю 10 календарних днів і більше, оплачується вартість проїзду до місця проведення відпустки і назад в межах України у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України. Відпустка тривалістю менш як 10 календарних днів за бажанням військовослужбовця може бути надана йому одночасно із щорічною основною відпусткою в наступному році.

За бажанням військовослужбовців, щорічна основна відпустка може надаватися їм частинами, не більше двох, за умови, що основна безперервна її частина становитиме не менше 15 календарних днів.

106. Військовослужбовцям, виконання обов'язків військової служби яких пов'язано з підвищеним нервово-емоційним та інтелектуальним навантаженням або здійснюється в особливих природних географічних, геологічних, кліматичних і екологічних умовах та умовах підвищеного ризику для життя і здоров'я, надається щорічна додаткова відпустка із збереженням грошового та матеріального забезпечення. Тривалість такої щорічної додаткової відпустки визначається залежно від часу проходження служби в цих умовах та не може перевищувати 15 календарних днів.

Перелік місцевостей з особливими природними географічними, геологічними, кліматичними, екологічними умовами, військових посад, виконання обов'язків військової служби яких пов'язано з підвищеним нервово-емоційним та інтелектуальним навантаженням, ризиком для життя і здоров'я, а також порядок надання та тривалість щорічної додаткової відпустки залежно від часу проходження служби в зазначених умовах визначаються Кабінетом Міністрів України.

Військовослужбовцям, які одночасно мають право на отримання щорічної додаткової відпустки, передбаченої абзацом першим цього пункту та іншими законами, щорічна додаткова відпустка із збереженням грошового та матеріального забезпечення надається за однією з підстав за вибором військовослужбовця.

107. Військовослужбовцям, які захворіли під час щорічної основної або щорічної додаткової відпустки, зазначена відпустка продовжується після одужання на кількість невикористаних днів цієї відпустки.

Військовослужбовцям, які перебувають у довготривалому відрядженні за межами України, дозволяється за їх бажанням об'єднувати щорічні основні відпустки за два роки. У цьому разі загальна тривалість об'єднаної відпустки не може перевищувати 90 календарних днів.

Додаткові відпустки у зв'язку з навчанням та соціальні відпустки надаються відповідно до Закону України "Про відпустки". Інші додаткові відпустки надаються на підставах та в порядку, визначених відповідними законами України.

У разі якщо Законом України "Про відпустки" або іншими законами України передбачено надання додаткових відпусток без збереження заробітної плати, такі відпустки військовослужбовцям надаються без збереження грошового забезпечення.

108. Відпустка за сімейними обставинами без збереження грошового забезпечення надається військовослужбовцю у таких випадках:

1) укладення ним шлюбу - тривалістю до 10 календарних днів;

2) тяжкого стану здоров'я або смерті рідних по крові або по шлюбу:

а) дружини (чоловіка), батька (матері), вітчима (мачухи), сина (дочки), пасинка (падчерки), рідного брата (рідної сестри) військовослужбовця, батька (матері) подружжя або особи, на вихованні якої перебував військовослужбовець, - тривалістю до 7 календарних днів без урахування часу, необхідного для проїзду до місця проведення відпустки та назад;

б) інших рідних - тривалістю до 3 календарних днів без урахування часу, необхідного для проїзду до місця проведення відпустки та назад;

3) пожежі або іншого стихійного лиха, яке спіткало сім'ю військовослужбовця або осіб, зазначених у підпункті 2 цього пункту, - тривалістю до 15 календарних днів без урахування часу, необхідного для проїзду до місця проведення відпустки та назад;

4) в інших виняткових випадках, коли присутність військовослужбовця в сім'ї необхідна, за рішенням командира (начальника) військової частини - тривалістю до 3 календарних днів без урахування часу, необхідного для проїзду до місця проведення відпустки та назад. Така відпустка може надаватися один раз протягом календарного року.

За рішенням командира (начальника) військової частини військовослужбовцям можуть надаватися відпустки за сімейними обставинами та з інших поважних причин без збереження грошового забезпечення загальною тривалістю не більш як 15 календарних днів на рік.

109. У зв'язку з хворобою військовослужбовця йому надається відпустка для лікування із збереженням грошового та матеріального забезпечення на підставі висновку військово-лікарської комісії. Тривалість такої відпустки визначається характером захворювання. Загальний час безперервного перебування військовослужбовця в закладах охорони здоров'я та у відпустці для лікування у зв'язку з хворобою не повинен перевищувати 4 місяців підряд (крім випадків, коли законодавством передбачено більш тривалі строки перебування на лікуванні). Після закінчення встановленого безперервного перебування на лікуванні у закладах охорони здоров'я та у відпустці для лікування у зв'язку з хворобою військовослужбовець підлягає огляду військово-лікарською комісією для вирішення питання про придатність його до військової служби.

Після видання наказу про звільнення військовослужбовця з військової служби відпустка для лікування у зв'язку з хворобою не надається.

110. Військовослужбовцям, які звільняються з військової служби, за винятком осіб, які звільняються зі служби за віком, станом здоров'я, у зв'язку із скороченням штатів або проведенням організаційних заходів, щорічна основна відпустка надається з розрахунку 1/12 частини тривалості відпустки, на яку вони мають право відповідно до пункту 105 цього Положення, за кожний повний місяць служби в році звільнення. При цьому, якщо тривалість відпустки таких військовослужбовців становить більш як 10 календарних днів, їм оплачується вартість проїзду до місця проведення відпустки і назад до місця служби або до обраного місця проживання в межах України у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Військовослужбовцям, які звільняються зі служби за віком, станом здоров'я, у зв'язку із скороченням штатів або проведенням організаційних заходів, щорічні основні відпустки та додаткові відпустки в рік звільнення надаються на строки, установлені пунктами 104 та 108 цього Положення.

У рік звільнення зазначених в абзацах першому та другому цього пункту військовослужбовців зі служби у разі невикористання ними щорічної основної або додаткової відпустки їм виплачується грошова компенсація за всі невикористані дні щорічної основної відпустки, а також дні додаткової відпустки, у тому числі військовослужбовцям-жінкам, які мають дітей.

У разі звільнення військовослужбовця до закінчення календарного року, за який він уже використав щорічну основну та щорічну додаткову відпустки, за винятком осіб, які звільняються зі служби за віком, станом здоров'я, у зв'язку із скороченням штатів або проведенням організаційних заходів, на підставі наказу командира (начальника) військового з'єднання чи частини, керівника органу військового управління, вищого військового навчального закладу, установи та організації провадиться відрахування із грошового забезпечення за дні відпустки, що були використані в рахунок тієї частини календарного року, яка залишилася після звільнення військовослужбовця.

У разі смерті військовослужбовця відрахування з його грошового забезпечення за використані дні відпустки не провадяться.

Військовослужбовцям, накази про звільнення яких підписано в минулому році, але не виключеним із списків військової частини, відпустки за період служби в поточному році не надаються.

У разі звільнення військовослужбовців зі служби (крім звільнення через службову невідповідність, у зв'язку з обвинувальним вироком суду, що набрав законної сили, яким призначено покарання у виді позбавлення волі, обмеження волі, позбавлення військового звання, у зв'язку з позбавленням військового звання в дисциплінарному порядку, а також у зв'язку із систематичним невиконанням умов контракту військовослужбовцем) та невикористання ними щорічної основної відпустки за їх бажанням надається невикористана відпустка з наступним звільненням їх зі служби. Датою звільнення військовослужбовця зі служби у такому разі є останній день відпустки.

У разі звільнення військовослужбовця зі служби у зв'язку із закінченням строку контракту не використана ним щорічна основна відпустка за його бажанням може надаватися й тоді, коли час цієї відпустки повністю або частково перевищує строк контракту. У цьому випадку дія такого контракту продовжується до закінчення відпустки.

111. Відкликання військовослужбовців із щорічних основних відпусток дозволяється лише у разі оголошення мобілізації, введення воєнного чи надзвичайного стану в Україні або в окремих її місцевостях, а в інших випадках - за рішенням Міністра оборони України, керівників центральних органів виконавчої влади та інших державних органів, які відповідно до закону здійснюють керівництво військовими формуваннями, утвореними відповідно до законів України, їх заступників та начальника Генерального штабу - Головнокомандувача Збройних Сил України, а також командувачів відповідних військових формувань, які за посадою не є керівниками центральних органів виконавчої влади.

У разі відкликання військовослужбовця із щорічної основної відпустки невикористана її частина надається йому, як правило, в поточному році. Якщо невикористана частина відпустки становить 10 календарних днів і більше, військовослужбовцю оплачується вартість проїзду до місця проведення відпустки і назад в межах України, але не далі пункту перебування, з якого його було відкликано.

112. В особливий період з моменту оголошення мобілізації до часу введення воєнного стану або до моменту прийняття рішення про демобілізацію військовослужбовцям надаються відпустки, передбачені пунктами 104 та 109 цього Положення, і відпустки за сімейними обставинами та з інших поважних причин. Надання військовослужбовцям відпусток, передбачених пунктом 104 цього Положення, здійснюється за умови одночасної відсутності не більше 30 відсотків загальної чисельності військовослужбовців певної категорії відповідного підрозділу. Відпустки за сімейними обставинами та з інших поважних причин військовослужбовцям надаються із збереженням грошового забезпечення тривалістю не більш як 10 календарних днів.

Надання військовослужбовцям у періоди, передбачені абзацами першим та другим цього пункту, інших видів відпусток, а також відпусток у зв'язку з хворобою або для лікування після тяжкого поранення за висновком (постановою) військово-лікарської комісії припиняється.

У разі ненадання військовослужбовцям щорічних основних відпусток у зв'язку з настанням періодів, передбачених абзацами першим та другим цього пункту, такі відпустки надаються у наступному році. У такому разі дозволяється за бажанням військовослужбовців об'єднувати щорічні основні відпустки за два роки, але при цьому загальна тривалість об'єднаної відпустки не може перевищувати 90 календарних днів.

Зазначені відпустки можуть бути надані декількома частинами (більше двох) без обмеження тривалості кожної з них.

ІХ. Залишення на військовій службі понад граничний вік

113. З метою збереження досвідчених кадрів або у разі неможливості укомплектування окремих посад фахівцями належного рівня кваліфікації на військовій службі понад граничний вік на їх прохання можуть бути залишені окремі військовослужбовці, які мають високу професійну підготовку, досвід практичної роботи на займаній посаді та визнані військово-лікарською комісією придатними за станом здоров'я для проходження військової служби відповідно до частини другої статті 22 Закону України "Про військовий обов'язок і військову службу".

Під час розгляду питання щодо залишення військовослужбовців на військовій службі понад граничний вік ураховуються:

рівень індивідуальної підготовки;

досвід проходження військової служби у військових підрозділах;

бойовий досвід.

114. Військовослужбовці, які прийняли рішення продовжувати військову службу понад граничний вік, подають рапорт за підпорядкованістю з проханням продовжити військову службу понад граничний вік.

115. Питання про залишення військовослужбовців на військовій службі понад граничний вік порушується посадовими особами, які мають право видавати накази по особовому складу, і вище.

За рішенням командира військової частини питання щодо військовослужбовця розглядається на засіданні атестаційної комісії військової частини.

116. За направленням командира військової частини військовослужбовець повинен пройти медичне обстеження на предмет придатності до військової служби. Військовослужбовці, які відповідно до висновку військово-лікарської комісії визнані обмежено придатними чи непридатними до військової служби, на військовій службі понад граничний вік не залишаються.

117. Рішення про залишення осіб рядового складу, сержантського та старшинського складу на військовій службі понад граничний вік перебування на військовій службі приймається посадовими особами, яким надано право їх звільнення з військової служби відповідно до пункту 120 цього Положення.

Посадовій особі, яка приймає рішення про залишення військовослужбовця на військовій службі понад граничний вік, подаються такі документи:

подання;

рапорт військовослужбовця з проханням продовжити військову службу понад граничний вік;

довідка військово-лікарської комісії з висновком про придатність військовослужбовця до військової служби за контрактом;

два примірники контракту, підписані військовослужбовцем, про проходження військової служби понад граничний вік;

копії останньої атестації військовослужбовця.

Документи до відповідного кадрового органу надсилаються до 1 жовтня року, що передуює року досягнення військовослужбовцем граничного віку перебування на військовій службі.

Відповідний кадровий орган готує документи для прийняття рішення щодо залишення військовослужбовця на військовій службі понад граничний вік посадовими особами, визначеними у пункті 120 цього Положення.

Прийняття рішень та видання наказів по особовому складу про залишення військовослужбовців на військовій службі понад граничний вік здійснюється до 1 грудня року, що передує року досягнення військовослужбовцем граничного віку перебування на військовій службі.

118. Накази про залишення військовослужбовців на військовій службі понад граничний вік перебування на військовій службі доводяться до них особисто командирами (начальниками) військових частин.

119. Особи, залишені на військовій службі понад граничний вік перебування на військовій службі, можуть бути звільнені з військової служби до закінчення строку, на який їм продовжено військову службу, на загальних підставах.

Військовослужбовці, про залишення яких на військовій службі понад граничний вік перебування на військовій службі рішення не прийнято, включаються до плану звільнення з військової служби на наступний рік, про що командири (начальники) військових частин особисто повідомляють їх у письмовій формі.

Х. Звільнення з військової служби

Права посадових осіб щодо звільнення з військової служби

120. Звільнення військовослужбовців з військової служби на підставах, передбачених частинами шостою і восьмою статті 26 Закону України "Про військовий обов'язок і військову службу", здійснюється:

1) у військових званнях до старшого сержанта (головного старшини) включно за всіма підставами - командирами окремих батальйонів (кораблів 2 рангу) та посадовими особами, які мають рівні або вищі з ними права щодо видання наказів по особовому складу;

2) у військових званнях до старшого прапорщика (старшого мічмана) включно за всіма підставами - командувачами військ оперативних командувань, посадовими особами, які мають рівні або вищі з ними права щодо видання наказів по особовому складу.

Вимоги щодо звільнення з військової служби

121. Військовослужбовці звільняються з військової служби у зв'язку зі скороченням штатів або проведенням організаційних заходів у разі скорочення посади, яку військовослужбовець займає, у тому числі у разі ліквідації (розформування), реорганізації військової частини, у разі неможливості використання цього військовослужбовця на військовій службі.

Неможливість використання осіб рядового, сержантського і старшинського складу на військовій службі визначається відсутністю вакантних рівнозначних посад за основною або спорідненою військовими спеціальностями, на які вони можуть бути призначені, що підтверджується відповідними кадровими органами, у межах оперативного командування та їм рівних, військових частин, безпосередньо підпорядкованих командуванням видів Збройних Сил України, Генеральному штабу Збройних Сил України, Міністерству оборони України, з урахуванням пункту 3 цього Положення.

122. Звільнення з військової служби через службову невідповідність здійснюється в разі застосування до військовослужбовця відповідного дисциплінарного стягнення, передбаченого Дисциплінарним статутом Збройних Сил України.

Дисциплінарне стягнення "звільнення з військової служби за службовою невідповідністю" накладається на військовослужбовців посадовими особами, визначеними статтями 12, 59, 61, 67 Дисциплінарного статуту Збройних Сил України.

Виконання дисциплінарного стягнення "звільнення з військової служби за службовою невідповідністю" здійснюється у строки, визначені статтею 96 Дисциплінарного статуту Збройних Сил України. Виконання проводиться шляхом видання наказів по особовому складу посадових осіб, визначених пунктом 120 цього Положення, про звільнення військовослужбовців з військової служби через службову невідповідність.

123. Звільнення з військової служби у зв'язку із систематичним невиконанням умов контракту військовослужбовцем здійснюється за підсумками атестування, а також в разі, коли протягом останніх 12 місяців за неналежне виконання або відмову від виконання взятих на себе під час укладення контракту про проходження військової служби обов'язків (зобов'язань) військовослужбовець два або більше разів притягувався до дисциплінарної відповідальності за порушення військової дисципліни, які враховуються для оцінки стану дисципліни в Міністерстві оборони України.

Звільнення з військової служби у зв'язку із систематичним невиконанням умов контракту військовослужбовцем також здійснюється у разі наявності (встановлення) підстав щодо непроходження військовослужбовцем встановленого 2-місячного випробувального строку. У цьому разі контракт розривається, а військовослужбовець підлягає звільненню з військової служби за наявності підстав, передбачених частинами шостою та восьмою статті 26 Закону України "Про військовий обов'язок і військову службу".

124. За наявності підстав, передбачених частинами шостою та восьмою статті 26 Закону України "Про військовий обов'язок і військову службу", військовослужбовець може бути звільнений з військової служби під час досудового розслідування або судового провадження, якщо до нього не застосовано заходів забезпечення кримінального провадження у вигляді затримання особи або запобіжних заходів у вигляді домашнього арешту чи тримання під вартою, з одночасним повідомленням про звільнення відповідних органів досудового розслідування чи суду.

125. Військовослужбовці, які померли, загинули, а також особи, позбавлені військового звання, виключаються зі списків особового складу Збройних Сил України наказами по особовому складу командирів (начальників), яким надано право видавати накази по особовому складу, і вище незалежно від номенклатури призначення.

126. Військовослужбовець, стосовно якого прийнято рішення про дострокове розірвання контракту про проходження військової служби, має право оскаржити наказ про дострокове розірвання контракту і звільнення з військової служби у порядку, встановленому законодавством. Оскарження наказу не зупиняє його виконання. У разі незаконного звільнення з військової служби військовослужбовець, який проходить військову службу за контрактом, підлягає поновленню на військовій службі на попередній або за його згодою на іншій, не нижчій, ніж попередня, посаді. У разі поновлення на військовій службі орган, який прийняв рішення про таке поновлення, одночасно вирішує питання щодо виплати військовослужбовцю матеріального і грошового забезпечення за час вимушеного прогулу, яке він недоотримав унаслідок незаконного звільнення. Цей період зараховується військовослужбовцю до вислуги років (як у календарному, так і пільговому обчисленні) та до строку, встановленого для присвоєння чергового військового звання. У такому разі контракт, строк дії якого закінчився під час вимушеного прогулу, продовжується на строк вимушеного прогулу і строк, необхідний для визначення придатності до проходження військової служби за станом здоров'я та прийняття рішення щодо укладення нового контракту. Новий контракт з таким військовослужбовцем укладається у порядку, визначеному цим Положенням.

127. Посадова особа, у підпорядкуванні якої є військовослужбовці, які виявили бажання звільнитись чи підлягають звільненню з військової служби, не пізніше ніж за чотири місяці до досягнення ними граничного віку перебування на військовій службі чи закінчення строку контракту повинна направити їх на обстеження військово-лікарською комісією.

128. З військовослужбовцями, які проходять військову службу, перед їх звільненням проводиться бесіда з питань звільнення. Бесіда з питань звільнення проводиться командиром військової частини, в якій вони проходять військову службу, або його заступником.

Форма, порядок оформлення документа, в якому відображається зміст проведення бесіди, визначаються Міністерством оборони України.

Аркуш бесіди зберігається в особовій справі військовослужбовця.

129. У разі незаконного звільнення військовослужбовця з військової служби поновлення його на попередній або рівнозначній посаді здійснюється наказом посадової особи, яка має право звільняти цю категорію військовослужбовців з військової служби, їй рівнозначну або вищу.

Наказ видається на підставі копії рішення суду, матеріалів службового розслідування та копії наказу, виданого відповідним командиром (начальником), про притягнення до дисциплінарної відповідальності посадових осіб, винних у незаконному звільненні військовослужбовця.

У наказі командира військової частини, в якій поновлюється на військовій службі незаконно звільнений військовослужбовець, зазначається про виплату йому матеріального і грошового забезпечення за час вимушеного прогулу, яке він недоотримав унаслідок незаконного звільнення.

Порядок звільнення

130. Військовослужбовці, які бажають звільнитися з військової служби, подають по команді рапорти та документи, які підтверджують підстави звільнення. У рапортах зазначаються підстави звільнення з військової служби.

131. Перед звільненням військовослужбовців уточнюються дані про проходження ними військової служби, документально підтверджуються періоди служби, що підлягають зарахуванню до вислуги в календарному та пільговому обчисленні, за необхідності проводиться розрахунок вислуги років військової служби.

Вислуга років військової служби військовослужбовців розраховується не пізніше ніж за два місяці до дати, на яку планується звільнення.

Інформація про розраховану вислугу років військової служби доводиться військовослужбовцю під підпис перед оформленням документів для його звільнення з військової служби. У разі незгоди з розрахунком вислуги років військової служби військовослужбовець повинен письмово обґрунтувати свої заперечення на аркуші з розрахунком вислуги років і засвідчити їх своїм підписом. У разі відмови військовослужбовця підписати розрахунок вислуги років робиться відповідний запис на цьому самому аркуші та засвідчується підписами осіб, які були присутні під час бесіди.

Заперечення військовослужбовців щодо розрахунку вислуги років військової служби розглядаються командирами (начальниками) військових частин перед оформленням документів для звільнення з військової служби. Спірні питання щодо зарахування вислуги років окремих періодів служби для призначення пенсії розглядаються спеціальною комісією Міністерства оборони України.

Порядок проведення розрахунку вислуги років визначається Міністерством оборони України.

Розрахунок вислуги років військовослужбовців, які звільняються з військової служби за всіма підставами, передбаченими статтею 26 Закону України "Про військовий обов'язок і військову службу", здійснюється військовою частиною. Особова справа після звільнення військовослужбовця надається до галузевого державного архіву Міністерства оборони України для зберігання та обліку.

132. Військовослужбовці протягом 12 місяців до досягнення граничного віку перебування їх на військовій службі направляються для визначення ступеня придатності до військової служби за станом здоров'я на обстеження до військово-лікарської комісії, висновки якої враховуються під час визначення підстав звільнення з військової служби.

Військовослужбовці за їх бажанням можуть не направлятися на обстеження військово-лікарською комісією в разі:

звільнення у зв'язку із закінченням строку контракту;

досягнення граничного віку перебування на військовій службі;

звільнення за сімейними обставинами або з інших поважних причин.

133. У разі звільнення військовослужбовця з військової служби у зв'язку із закінченням строку контракту видання наказу про звільнення та здавання посади військовослужбовцем повинні бути здійснені не пізніше дня закінчення строку контракту, якщо інше не передбачено законодавством.

134. Наказ про застосування до військовослужбовця такого дисциплінарного стягнення, як звільнення з військової служби за службовою невідповідністю, є підставою для видання наказу про його звільнення. Під час дії особливого періоду підставою видання наказу про звільнення через службову невідповідність осіб рядового складу, сержантського і старшинського складу з військової служби є також рішення посадової особи, визначеної пунктом 120 цього Положення, про звільнення за підставою, визначеною підпунктом "е" пункту 1 частини восьмої статті 26 Закону України "Про військовий обов'язок і військову службу".

135. Військовослужбовців, які підлягають звільненню з військової служби у зв'язку зі скороченням штатів або проведенням організаційних заходів і які не набули права на пенсію за вислугою років, командир (начальник) попереджує про звільнення у письмовій формі не пізніше ніж за два місяці до проведення таких заходів.

136. Військовослужбовці, які визнані непридатними до військової служби за станом здоров'я, підлягають звільненню з військової служби за станом здоров'я.

Рішення про дальше проходження військової служби військовослужбовцями, які визнані обмежено придатними до проходження військової служби в мирний час, приймає посадова особа, до чиєї номенклатури призначення належить посада, яку займає військовослужбовець на підставі відповідних клопотань.

Після отримання військовою частиною відповідного висновку (постанови) військово-лікарської комісії про непридатність військовослужбовця до військової служби за станом здоров'я документи про його звільнення з військової служби оформлюються та надсилаються посадовій особі, яка видає наказ про звільнення негайно.

137. Військовослужбовці за наявності кількох підстав, передбачених пунктами "а", "б", "в", "д" частини шостої, підпунктами "а", "б" і "г" пункту 1 та підпунктами "а" і "б" пункту 2 частини восьмої статті 26 Закону України "Про військовий обов'язок і військову службу", для звільнення можуть обрати за бажанням одну з них.

У наказах командирів (начальників) для військовослужбовців, які звільняються з військової служби, можуть бути застосовані такі види заохочення, як оголошення подяки, нагородження грамотою, цінним подарунком, грошовою премією, занесення прізвища військовослужбовця до Книги пошани військової частини.

Військовослужбовцям, які мають особливі заслуги перед Україною, незалежно від вислуги років у разі звільнення за рішенням посадових осіб, які здійснюють звільнення, може бути надано право носіння військової форми одягу.

Накази про звільнення військовослужбовців з військової служби оголошуються командирами (начальниками) військових частин.

138. Після надходження до військової частини письмового повідомлення про звільнення військовослужбовця з військової служби або після видання наказу командира (начальника) військової частини про звільнення військовослужбовця повинен здати в установлені строки посаду та підлягає розрахунку, виключенню зі списків особового складу військової частини.

Під час звільнення з військової служби на військовослужбовця оформлюється службова характеристика, в якій відповідний командир (начальник) в обов'язковому порядку надає висновок. Ця характеристика додається до особової справи військовослужбовця.

Особа, звільнена з військової служби, на день виключення зі списків особового складу військової частини має бути повністю забезпечена грошовим, продовольчим і речовим забезпеченням. Військовослужбовець до проведення з ним усіх необхідних розрахунків не виключається без його згоди зі списків особового складу військової частини.

139. Після видання наказу про звільнення військовослужбовця з військової служби підстава звільнення зміні не підлягає, якщо під час звільнення не допущені порушення законодавства і не виникли нові обставини, пов'язані зі звільненням.

Особливості звільнення деяких категорій військовослужбовців

140. Військовослужбовці, яким за вироком суду призначено покарання, не пов'язане з позбавленням або обмеженням волі, та ті, яких звільнено від відбування покарання з випробуванням, підлягають звільненню з військової служби.

Особи, звільнені з військової служби у зв'язку з обвинувальним вироком суду, в разі скасування вироку суду поновлюються на військовій службі.

У разі зміни вироку суду особа за рішенням командира (начальника), якому надано право звільнення цієї особи з військової служби, може бути поновлена на військовій службі за клопотанням командира (начальника) військової частини, в якій ця особа проходила службу перед звільненням.

141. Виключення зі списків особового складу Збройних Сил України осіб рядового складу, сержантського і старшинського складу, визнаних судом безвісно відсутніми чи оголошених померлими, здійснюється на підставі рішень суду про таке визнання чи оголошення командувачами видів Збройних Сил України, прирівняними до них особами і вище.

XI. Особливості проходження військової служби в особливий період

142. Атестація військовослужбовців в особливий період не проводиться. У разі подання документів з питань призначення їх на посади, нагородження чи присвоєння чергових військових звань складаються службові характеристики.

Для доукомплектування Збройних Сил України в особливий період просування військовослужбовців по службі здійснюється без дотримання вимог пункту 62 цього Положення.

143. Лікування військовослужбовців повинно бути закінчено у закладі охорони здоров'я. У виняткових випадках на підставі висновку (постанови) військово-лікарської комісії командиром (начальником) військової частини, а в разі виключення зі списків особового складу військової частини - начальником військово-лікувального закладу може бути надано відпустку для лікування у зв'язку з хворобою на 30 календарних днів. Після закінчення цього строку за висновком (постановою) військово-лікарської комісії відпустку для лікування у зв'язку з хворобою може бути продовжено на такий самий строк, а за відповідними медичними показниками - продовжено ще раз.

Відпустка для лікування у зв'язку з хворобою не повинна перевищувати 4 місяців. Після закінчення відпустки для лікування у зв'язку з хворобою військово-лікарська комісія надає висновок про ступінь придатності військовослужбовця до військової служби.

144. Під час дії особливого періоду військовослужбовці звільняються з військової служби з підстав, визначених частиною восьмою статті 26 Закону України "Про військовий обов'язок і військову службу".

**Глава Адміністрації
Президента України**

Б. ЛОЖКІН

ДОДАТОК

до Положення про проходження військової служби у Збройних Силах України іноземцями та особами без громадянства, затвердженого Указом Президента України від 10 червня 2016 року N 248/2016

(Малий Державний Герб України)

МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ УКРАЇНИ

КОНТРАКТ

**про проходження іноземцями та особами без громадянства військової служби у
Збройних Силах України на посадах осіб
_____ складу**

Міністерство оборони України в особі

(посада, найменування військової частини, військове звання,

_____,
прізвище, ім'я та по батькові командира (начальника)

з одного боку, та іноземець, особа без громадянства

(прізвище, ім'я та по батькові, число, місяць,

рік народження, ідентифікаційний номер, а також військове звання,

найменування військової посади, яку займає*, та особистий

номер за наявності, місце проживання, серія і номер паспорта,

коли і ким виданий)

з іншого боку, перебуваючи під захистом держави і маючи права і свободи, закріплені Конституцією України, відповідно до Закону України "Про військовий обов'язок і військову службу" та Положення про проходження військової служби у Збройних Силах України іноземцями та особами без громадянства уклали цей Контракт про таке:

1. Іноземець, особа без громадянства _____ (прізвище, ім'я та по батькові)

ознайомився із законами та іншими нормативно-правовими актами України, які регулюють порядок проходження військової служби, і добровільно бере на себе зобов'язання:

проходити військову службу у Збройних Силах України протягом строку Контракту відповідно до вимог, визначених законодавством, що регулює порядок проходження військової служби, та цим Контрактом;

неухильно додержуватися Конституції України та законів України, сумлінно виконувати обов'язки військової служби;

дорожити бойовою славою Збройних Сил України, честю і гідністю військовослужбовця Збройних Сил України;

знати та сумлінно виконувати службові обов'язки за посадами, які займатиме протягом строку Контракту, а також особливі обов'язки, визначені статутами Збройних Сил України;

добре володіти довіреною технікою (озброєнням), уміло керувати підпорядкованим особовим складом, постійно підвищувати рівень військових професійних знань, удосконалювати свою виучку і майстерність, досягати позитивних результатів з бойової та фізичної підготовки;

не розголошувати інформацію з обмеженим доступом, яку отримано під час виконання службових обов'язків;

знати і неухильно додержуватися прийнятих Україною норм міжнародного гуманітарного права;

подавати про себе та членів своєї сім'ї інформацію, необхідну для проходження військової служби та соціального захисту.

2. Міністерство оборони України зобов'язується забезпечувати іноземцю, особі без громадянства - військовослужбовцю _____ :

(прізвище, ім'я та по батькові)

додержання його особистих прав і свобод та прав членів його сім'ї, включаючи надання пільг, гарантій і компенсацій, установлених законами та іншими нормативно-правовими актами України;

призначення його на військові посади відповідно до отриманої освіти та військово-облікової

спеціальності, присвоєння військових звань, просування по службі з урахуванням ділових і моральних якостей;

навчання у військових навчальних підрозділах вищих навчальних закладів, відповідних підрозділах з підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації військовослужбовців;

надання йому права на охорону здоров'я та права на отримання медичної допомоги у закладах охорони здоров'я Міністерства оборони України;

встановлену тривалість службового часу, крім періоду військових навчань, походів кораблів, бойових стрільб, бойового чергування, несення служби у добовому наряді;

вільне пересування територією України у вихідні, святкові та неробочі дні, крім періоду військових навчань, походів кораблів, бойових стрільб, бойового чергування, несення служби у добовому наряді;

надання відпочинку за виконання службових обов'язків у вихідні, святкові і неробочі дні;

належне матеріальне забезпечення під час проходження військової служби;

харчування за встановленими нормами військовослужбовців рядового складу, сержантського та старшинського складу під час військових навчань, походів кораблів, бойових стрільб, бойового чергування, несення служби у добовому наряді;

виплату підйомної допомоги на нього та кожного члена його сім'ї, який переїжджає разом з ним на нове місце проходження військової служби за умови їх реєстрації;

виплату грошового забезпечення з урахуванням надбавок за вислугу років, відповідну кваліфікацію, спортивні і почесні звання та інших надбавок, доплат, винагород, премій;

службове жила приміщення йому та членам його сім'ї або виплату грошової компенсації за піднайом (найом) ним житлового приміщення;

виплату одноразової грошової допомоги під час звільнення з військової служби;

інші соціальні виплати йому та членам його сім'ї, визначені законами та іншими нормативно-правовими актами.

3. Цей Контракт є строковим та укладається відповідно до строків, установлених законодавством, за _____ погодженням _____ сторін _____ на

(вказати строк контракту словами)

4. Сторони зобов'язуються не пізніше ніж за три місяці до закінчення строку контракту повідомити одна одну про бажання або небажання укласти новий контракт чи відмову в його укладенні із зазначенням причин, передбачених нормативно-правовими актами.

5. Контракт укладено у двох примірниках, один з яких зберігається в особовій справі військовослужбовця, другий - у військовослужбовця.

6. Під час вирішення питань, не передбачених цим Контрактом, сторони керуються вимогами законів та інших нормативно-правових актів.

7. У разі порушення умов, визначених Контрактом, сторони несуть відповідальність згідно із

законом.

8. Інші умови Контракту**

Контракт укладається зі встановленням випробувального строку два місяці

(особистий підпис, прізвище та ініціали іноземця, особи без громадянства)

(посада, найменування військової частини, військове звання, особистий підпис, прізвище та ініціали командира (начальника))

М. П.

_____ 20__ року

_____ 20__ року

9. Умови Контракту можуть бути змінені або доповнені тільки за згодою сторін у письмовій формі.

10. Підписи сторін:

(особистий підпис, прізвище та ініціали іноземця, особи без громадянства)

(посада, найменування військової частини, військове звання, особистий підпис, прізвище та ініціали командира (начальника))

М. П.

_____ 20__ року

_____ 20__ року

11. Контракт набирає чинності з _____ 20__ року.

(посада, найменування військової частини, військове звання, особистий підпис, прізвище та ініціали командира (начальника))

М. П.

_____ 20__ року

12. Чинність Контракту припинено _____ 20__ року у зв'язку з

(підстави припинення Контракту, дата виключення

військовослужбовця зі списків особового складу, номер наказу)

(посада, найменування військової частини, військове звання, особистий підпис, прізвище та ініціали командира (начальника))

М. П.

_____ 20__ року

Примітка.

* Під час укладення першого контракту не заповнюється.

** Пункт 8 Контракту заповнюється для встановлення випробувального терміну, а також в разі виникнення нових обставин або прийняття сторонами додаткових зобов'язань, які не суперечать законодавству.